

Examensarbete i fördjupningsämnet fritidspedagogik
15 högskolepoäng, grundnivå

**”Meningsfull fritid” – ett konstruerat
mentalt tillstånd**

”Meaningful leisure time” - a constructed mental state

Emmie Andersson

Lärarexamen i fritidshem 210hp
Den Fria Tidens Lärande

Examinator: Christian Norefalk

Handledare: Julia Rönnbäck

Datum för slutseminarium (2022-11-21)

Förord

Jag påbörjade resan med att skriva examensarbete för tio år sedan med min vapendragare Bodil Junander. Då påbörjade vi en undersökning om hur fritidspedagoger såg på sin egen yrkesroll. Det var i samma veva som lärarlegitimation för lärare i grundskola infördes och fritidspedagoger räknades inte in bland de som skulle legitimeras. Vi upptäckte att det fanns lite forskning kring fritid, meningsfull fritid, fritidspedagoger och fritidshem. Därför beslöt vi oss för att göra en diskursanalytisk litteraturstudie om fritidspedagogens roll. De tendenser vi såg var att forskningen visade att fritidspedagogens kompetens låg i att vara en lärare för social kompetens. Tyvärr avslutade vi inte vår uppsats och fick därför inte den publicerad. Nu när jag skulle skriva ny uppsats för att få min examen som lärare i fritidshem valde jag att fokusera på meningsfull fritid. Även om jag inte fick min examen förut har jag jobbat på fritids och uppmärksammat att meningsfull fritid som begrepp inte får stort utrymme i våra diskussioner kring verksamheten. Vi diskuterar vad våra elever vill göra eller vilka behov som syns men kan inte komma på någon gång jag tänkt meningsfull fritid som begrepp. Därför la jag fokus denna gång i att undersöka hur begreppet debatteras i medier av lärare för lärare. Eftersom min uppsats handlar om fritid har jag kunnat använda mig av delar av den tidigare forskningen från tidigare arbete samt delar från metodkapitlet. Syfte och frågeställningar skiljer sig från det gamla arbetet är resultat, analys och diskussion nyskrivna delar.

Det har varit tufft att starta upp ett nytt examensarbete efter ett uppehåll på tio år och jag hade aldrig klarat det utan stöttning från familj och vänner. Det har varit en sorg att jag inte fick fullfölja arbetet med Bodil Junander. Jag har saknat att bolla med Bodil! Ett speciellt tack till Helena och Anna som gett mig inspiration, input och peppning i akademiskt skrivande. Ett tack till min kursledare Carolina Martinez som gav den sista stöttande pushningen att fullfölja arbetet. Ett sista tack till min syster och svåger som fick äran att läsa igenom uppsatsen.

Lund, 2022-11-11.

Emmie Andersson

Abstract

Syftet med arbetet är att belysa de diskurser om meningsfull fritid som lärare i fritidshem använder i medier för lärare i fritidshem. Som metod har en diskursanalys gjorts av ett antal debattartiklar och krönikor från tidningen *Läraren Fritidspedagogik* som är en facklig tidning. Analysen har utgått från en teori om diskurser och socialkonstruktivism som innebär att människan skapar och återskapar sin egen samhällsuppfattning. Diskursanalys och socialkonstruktivism används för att belysa eller upptäcka samhällsstrukturer. I resultatet lyfts *fritidshemmets roll, verksamhetens kvalité, yrkesrollens kompetens, flexibilitet och skolifiering* som diskurser och faktorer i samband med att skapa en meningsfull fritid. Diskurserna eller faktorerna går in i mer övergripande diskurser i fritidshemmet vilka är *omsorg, fritid och kunskapsinhämtning*. En slutsats är att lärare i fritidshem strävar efter att förverkliga diskurser om fritid och kunskapsinhämtning men bristande resurser gör att verksamheten ofta går tillbaka till en omsorgsdiskurs.

Nyckelord: Meningsfull fritid, fritid, diskurs, fritidshemmets roll, lärare i fritidshem, omsorg

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
2. Syfte och frågeställningar.....	7
3. Tidigare forskning.....	8
3.1 Fritidshemmet.....	8
3.1.1 Fritidshemmets bakgrund.....	9
3.1.2. Fritidshemmet nu.....	10
3.2 Fritidspedagog och lärare i fritidshem.....	11
3.3 Meningsfull fritid.....	12
3.4. Fritid som diskurs och innehåll.....	12
4. Teori.....	15
4.1. Socialkonstruktivism.....	15
4.2. Diskursanalys.....	16
5. Metod.....	17
5.1. Diskursanalys som metod.....	17
5.2. Insamlingsmetod.....	17
5.3. Urval.....	18
5.4. Etiska aspekter.....	20
6. Resultat och analys.....	21
6.1. Fritidshemmets roll och betydelse.....	21
6.1.1. Analys.....	23
6.2. Verksamhetens kvalité.....	23
6.2.1. Analys.....	24
6.3. Yrkesrollens kompetens.....	25
6.3.1 Analys.....	25
6.4. Flexibilitet.....	26
6.4.1. Analys.....	27
6.5. Skolifiering.....	27
6.5.1. Analys.....	28
6.6. Sammanfattande analys.....	29
6.6.1. Diskurser.....	29
6.6.2. Avgörande faktorer för en meningsfull fritid.....	31
7. Slutsats och Diskussion.....	32
7.1. Slutsats.....	32
7.2. Diskussion.....	33
Referenser.....	35
Artiklar.....	36
Bilaga.....	39

1. Inledning

När skolan slutar för dagen tar fritidshemmet vid för de elever som inte har möjlighet att gå hem direkt. Verksamheten bedrivs av lärare i fritidshem även tidigare benämnds fritidspedagoger. Fritidshemmets uppdrag är reglerat utifrån skollagen och läroplanen. Vilket innebär att verksamheten bedriver en viss form av undervisning som ska främja fortsatt lärande och social utveckling. Utformningen av denna undervisning ska ske med fokus på elevernas intresse och aktiviteter. Undervisningen ska bidra till att skapa en meningsfull fritid för eleverna (Skolforskningsinstitutet, 2022). Vad som menas med meningsfull fritid står inte utskrivet i läroplan eller skollag utan är öppet för tolkningar. I *Läroplan för grundskola, förskoleklassen och fritidshem – Lgr22* kapitel 4, står det under fritidshemmets syfte ”Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter.” (Skolverket 2022b, s 25).

Fritidshemmet syfte har gått från att ha varit en omsorgsverksamhet till barn vars föräldrar arbetar, till ett komplement till skolan samt tid för rekreation. Fritidshemmet växte fram först som ideella verksamheter men på 1930-talet blev det en statlig verksamhet (Johansson, 2011). De som arbetar på fritidshemmet är lärare i fritidshem, förr kallad fritidspedagog, eller annan utbildad personal som fritidsledare och barnskötare. År 2019 infördes ett legitimationskrav för de personal som undervisar i verksamheten. Enligt Skolverkets statistik läsåret 2021/22 var det 23 400 heltidsanställda i fritidshem. Varav 12 200 heltidsanställda lärare i fritidshem. Drygt 44 procent av lärarna hade en legitimation med behörighet att undervisa i fritidshem (Skolverket, 2022a). Det innebär att drygt hälften av de som arbetar i fritidshem har en anställning som lärare i fritidshem och inte ens hälften av de lärarna har en legitimation. I Sverige finns det 4380 fritidshem med totalt 480 000 elever inskrivna. I åldersgruppen fem till tolv är sjuåringar den största gruppen och 86 procent av folkbokförda sjuåringar i Sverige är inskrivna i fritidshem. (Skolverket, 2022a). De flesta barn i Sverige går på fritidshemmet och alla dessa barn ska enligt läroplanen för fritidshem erbjudas en meningsfull fritid efter deras behov, intressen och erfarenheter (Skolverket, 2022b). Det är en omfattande verksamhet vars läroplan ger

tolkningsutrymme. Detta i kombination med underrepresenterade lärare i fritidshem öppnar upp oklarheter kring lärare i fritidshems roll och hur elevernas behov ska mötas.

Jag har många års erfarenhet av att arbeta i fritidshem och som resurs i skolan. Först som utbildad och sedan som nästan färdig lärare i fritidshem. Som nästan färdigutbildad lärare anser jag mig själv ha en tydlig tolkning av vad en meningsfull fritid innebär men trots min erfarenhet har begreppet sällan diskuterats av mig och mina kollegor. Jag ser en fördel om begreppet meningsfull fritid blir tydligare för min yrkesroll och mitt uppdrag i fritidshem. Jag ser också olika förhållningssätt till uppdraget beroende vilket perspektiv en utgår från.

I denna studie har jag valt att göra en diskursanalys av hur meningsfull fritid diskuteras av lärare för lärare. Mitt urval har bestått av debattartiklar och krönikor från tidningar skrivna av lärare för lärare för att se hur meningsfull fritid diskuteras och lyfts fram i min yrkesroll. Jag har valt att undersöka vilka diskurser, sättet att prata om meningsfull fritid, som råder. Jag har även tittat närmare på vilka faktorer och resurser som har en avgörande roll för att möta elevernas behov. För att förstå resultat och analys har jag i tidigare forskning skrivit om fritidshemmet, fritidspedagoger, meningsfull fritid samt lyft fram artiklar som handlar om diskurs i fritidshem. För att förstärka min diskursanalys har jag utgått från socialkonstruktivism för att belysa att vi konstruerar vårt eget tankemönster och språk vilket har en avgörande del i hur vi tolkar meningsfull fritid. Min förhoppning är att min uppsats kan skapa en klarhet kring vad meningsfull fritid innebär för min yrkesroll. Samt vilka faktorer och resurser som är förutsättningar och krav för att leva upp till läroplanens syfte om att skapa en meningsfull fritid.

2. Syfte och frågeställningar

Lärare i fritidshem har som uppdrag att skapa en meningsfull fritid för barn som vistas inom verksamheten utifrån elevernas egna behov och intressen samt främja social utveckling och fortsatt lärande. Vad meningsfull fritid innebär är tolkningsbart eftersom det beror på elevers behov och intressen.

Syftet är att utifrån ett diskursanalytiskt perspektiv belysa hur lärare i fritidshem debatterar i media kring sitt uppdrag om att skapa en meningsfull fritid för elever inom fritidshemsverksamheten.

Utifrån detta syfte besvaras följande frågeställningar:

1. Vilka är de gemensamma faktorerna som lärare i fritidshem lyfter som påverkar arbetet med att skapa en meningsfull fritid?
2. Vilken diskurs kommer till uttryck i artiklarna som lyfter faktorer som är nära sammankopplade till en meningsfull fritid?
3. Lyfter lärare vilka resurser som är nödvändiga för uppdraget att skapa en meningsfull fritid?

3. Tidigare forskning

För att förstå resultat och analys i denna uppsats måste det finnas en tydlig bild av fritidshemmet, lärare i fritidshem samt tidigare forskning kring meningsfull fritid. Detta kapitel kommer först redovisa fritidshemmets bakgrund och uppdrag, fritidspedagoger och lärare i fritidshem. För att sen avsluta med att redogöra tidigare forskning kring meningsfull fritid och fritid som diskurs och innehåll.

3.1 Fritidshemmet

Fritidshemmet är den verksamheten eleverna går till då skolan är slut innan de kan gå hem. Enligt Mikael Jensen (2011) blir denna tid för eleverna en informell vistelsetid i skolan. Den ligger på morgonen, eftermiddagen och loven efter behov. Denna verksamhet är ledd av lärare i fritidshemmen. Förr benämndes lärarna i fritidshemmen som fritidspedagoger. Fritidshemmet kan erbjuda många aktiviteter som är formella lärandesituationer, men samtidigt präglas verksamheten en hel del av informellt lärande som styrs av elevernas eget val. Eftersom fritidshemmet inte styrs av några uppnåendemål från läroplanen behöver eleverna inte bli bedömda efter den (Jensen, 2011). Fritidshemmet är tidsstyrt såtillvida att det handlar om tid när eleverna kommer och går samt de styrda aktiviteterna som samlingar, mellanmål eller pyssel. De flesta fritidshem erbjuder en planerad verksamhet, men aktiviteterna i sig brukar vara frivilliga. Det som begränsar fritidshemmet är den fysiska miljön, hur skolgården och lokalerna ser ut, barngruppens sociala samspel samt tiden (Johansson, 2007). Tiden i fritidshem för eleverna innebär att de får välja aktivitet själv efter eget intresse. Förutom stort utbud och olika val av aktiviteter ska fritidshemmet även erbjuda plats för vila och avkoppling (Rohlin, 2012).

I fritidshemmets uppdrag ingår det att vara ett komplement till både hem och skola vad det gäller att fostra elever till samhällsmedborgare. Verksamheten ska arbeta för att hjälpa eleverna nå kunskapsmål och ge erfarenheter som utvecklar dem på ett sätt som skolan inte kan bidra med. Den ska även bidra till en meningsfull fritid där lek och kreativitet får stort utrymme men även stödja och komplettera undervisningen i skolan (Skolverket, 2022b). Det är elevernas fritid

och den sociala utvecklingen som står i fokus. Fritidshemmet ska förmedla samhällets normer, roller, värderingsfrågor och träning i demokratiskt tänkande (Johansson, 2011).

3.1.1 Fritidshemmets bakgrund

Utvecklingen av skolbarnomsorgen hänger samman med samhällets utveckling och förändring. När kvinnor började förvärvsarbete ledde det till att många barn inte hade tillsyn efter skolan. Den största riskgruppen ansågs vara barn till arbetare som hade det sämst ställt. På grund av rädsla för gängbildning i städerna som i sin tur skulle leda till ökad kriminalitet startades så kallade arbetsstugor som bedrevs ideellt och finansierades av donationer. Arbetsstugorna hade som uppgift att fostra barnen till en god arbetsmoral, samt självdisciplin, flit och ärlighet och syftet var att barnen skulle ha någonstans att ta vägen på eftermiddagarna. Hela konceptet med arbetsstugor kan ha sitt ursprung från liknade institutioner runt om i de nordiska länderna samt från Tyskland (Johansson, 2011). På 1930-talet reformerades arbetsstugorna och blev en statlig verksamhet som gick under benämningen eftermiddagshem. I stället för arbetsstugor med inriktning att fostra barnen till god arbetsmoral blev eftermiddagshemmet en institution för läsläsning och rekreation (Johansson, 2011).

Eftermiddagshemmen bedrevs i samband med förskolan i dess lokaler. I en rapport av en statlig kommitté framgick att de äldre barnen som kom från skolan hade ett dåligt inflytande på de yngre barnen. Kommittén ville flytta eftermiddagshemmen i anslutning till skolan och göra verksamheten till en heldagsomsorg (Johansson, 2011).

Under en lång tid har reformer syftat till att integrera skolan och fritidshemmet. Reformerna har sedan 1970-talet skapat det fritidshem som finns idag. Den snabbaste utvecklingen skedde under 1990-talet. Med läroplanen Lpo94 blev integreringen mer påtaglig och en ny typ av samarbete tog form. I stället för att yrkesrollerna var separata bildades nu arbetslag, vilket skulle underlätta arbetet (Johansson, 2011).

3.1.2. Fritidshemmet nu

Det är skollagen och läroplanen som reglerar innehållet i fritidshemmets verksamhet. Fritidshemmet ska bidra till att kunskapsmålen nås samtidigt som det erbjuds en utvecklande verksamhet och ge erfarenheter som skolan inte kan bidra med. Det ska även bidra till en meningsfull fritid med en trygg, rolig och stimulerande verksamhet där lek och skapande får stort utrymme. Leken och aktiviteterna på fritidshemmet ska komplettera undervisningen i skolan och stödja skolarbetet. Elevers sociala utveckling är i stort fokus, såväl vad det gäller elevernas välbefinnande som att gruppen fungerar (Skolverket, 2022b).

Eleverna ska själva vara aktiva i sitt eget lärande, i sin egen utveckling, i samspel med andra kamrater och lärare i fritidshemmet. De vuxna ska utgöra ett stort stöd i identitetsutvecklingen, samtidigt som eleverna successivt ska ges möjlighet att fritt utforska intressen och identitetsskapande (Falkner & Ludvigsson, 2012).

Forskning kring fritidshem har, enligt Hjalmarsson (2010), hamnat i skymundan vid jämförelse med skola och förskola både i Sverige och internationellt. Dr. Kolbrún Pálsdóttir (2018) jämförde fyra nordiska länders, Island, Danmark, Sverige och Norge, motsvarigheter på fritidshem. Ur hennes artikel *Extending Public Education: The Role of Leisure-Time Centers in a Nordic Context* går det att utläsa att samtliga länder stävar åt att utöka fritid och informellt lärande inom den offentliga utbildningen där Sverige har gått längst genom att lagföra att barn har rätt till omsorg till tolv år samt att de som anställs ska ha en pedagogisk utbildning till skillnad. Till skillnad från de andra länderna står det utskrivet att det svenska fritidshemmet ska erbjuda en meningsfull fritid. Hon fastslog även att de olika ländernas fritidshem och motsvarigheter kan ses som en förlängning av folkutbildningen. Där inriktning ska vara akademiska kunskaper samt sociala färdigheter. Vilket borde leda till att en skolfiering av fritidshemmet kan vara oundvikligt (Pálsdóttir, 2018).

3.2 Fritidspedagog och lärare i fritidshem

Fritidspedagogyrket har en bred karaktär och tradition där den centrala kompetensen främst handlar om att kunna stödja och utveckla mellanmännsliga samspel och relationer. Maria Hjalmarsson (2010) har skrivit en artikel som behandlar fritidspedagogernas egna skattningar av sitt yrkeskunnande i förhållande till en rad aspekter i sitt arbete. Artikeln bygger på resultat från en nationell enkätundersökning och ur den framkommer det att fritidspedagogerna själva ser sin yrkesskicklighet i att skapa trygghet, positivt klimat och stödja elevers självförtroende. Professionen och kompetensen består av olika variabler som besitta förmågor att ta kontakt med andra människor, förmåga att variera förklaringsmodeller, vara flexibel och skapa förståelse för olika situationer (Hjalmarsson, 2010).

Hjalmarsson (2010) menar att fritidspedagoger ser som första prioritet att skapa trygghet för barnen genom att kunna läsa av hur barnen mår. En sekundär prioritet blir då att skapa en trygghet för föräldrar att lämna sina barn. En lyhördhet till andra människors behov uppmärksammas som ännu en förmåga till yrket. Fritidspedagogen egentliga kompetens, enligt Hjalmarsson, riktar sig till att arbeta med grupprelationer, elevers sociala och allmänna utveckling samt att arbeta med barns lärande i praktiska och konkreta sammanhang. Vilket ställer krav på ett mångsidigt kunnande från konkreta handlingar kring vardagliga rutiner samt komplexa frågor och situationer om barns relationer och utveckling (Hjalmarsson, 2010).

En annan undersökning av Hjalmarsson (2013) framgick det att det finns faktorer som hindra lärare i fritidshem att utföra delar av sitt uppdrag. Ett exempel som framgick var hur rektorn på en skola uppmanar att hålla en hög kvalitet på fritidshemmet men i det dagliga får lärare i fritidshem axla en roll som elevassistent. Det framgick även att de lärare som intervjuades upplever att när de inte får axla sitt uppdrag fullt ut ändras verksamhetens syfte till barnpassning. Det skulle i sin tur påverka både status och synen på yrkesrollens kompetens.

I juli 2012 infördes lärarlegitimation för lärare och förskollärare vilket inte inkluderade fritidspedagoger eller lärare i fritidshem. Lärarlegitimation för lärare i fritidshem infördes 1 juli 2019 . Vilket innefattar de fritidspedagoger med en examen på högskolenivå (Skolverket, 2020). Enligt Skolverkets statistik läsåret 2021/22 var det 23 400 anställda i fritidshem. Varav

12 200 anställda lärare i fritidshem. Drygt 44 procent av lärarna hade en legitimation med behörighet att undervisa i fritidshem (Skolverket, 2022a).

3.3 Meningsfull fritid

För att skapa meningsfull fritid måste fritidshemsverksamheten ta hänsyn till faktorer som ålder, mognad, intressen och erfarenhet. Förutsättningarna för att barnen ska uppleva fritiden som meningsfull måste innefatta en trygg, rolig och stimulerande verksamhet som bjuder på ett stort utbud av lek och skapande (Johansson, 2011). Fritid är ett mångdimensionellt begrepp som enligt Rohlin (2012) lättast kan beskrivas styrs av två faktorer, tiden som blev över från vardagliga sysslor och tiden då vi inte har några förväntningar på oss. Det finns fritid och så finns det fri tid. Fritid är den överblivna tiden från vardagliga sysslor, som kan fyllas av sociala förpliktelser. Den fria tiden är den tiden du själv kan välja vad du vill göra efter eget val (Rohlin, 2012). När det kommer till lärande inom fritid delas den upp i ett formellt och ett informellt lärande. Det är det informella som kännetecknar läroprocessen inom fri tid. Den viktigaste faktorn är individens egna val. Fritidsverksamhet bör innehålla en bra balans mellan det formella och informella lärandet, lek och trygghet (Jensen, 2011).

Enligt Hjalmarsson (2013) påverkas barns fritid av uppfattningar och normer som skapats av vuxna. Barns möjlighet att forma sin fritid påverkas av vuxnas styrning. Hon fortsätter förutsättning för att kunna skapa en meningsfull fritid för eleverna innebär i praktiken att skapa ett smörgåsbord av olika aktiviteter som tilltalar den specifika barngruppen.

3.4. Fritid som diskurs och innehåll

I artikeln *Fritid som diskurs och innehåll* har Björn Haglund (2009) undersökt och jämfört rådande diskurser i afterschool-programs i USA och svenska fritidshem. Afterschool-programs är motsvarigheten till de svenska fritidshemmen men skillnaden ligger i att de inte är knutna till skolan. Afterschool-programs uppstod, på liknade sätt som fritidshem i Sverige, genom ett behov av att sysselsätta barn vars föräldrar arbetar dels genom omsorg, dels för att minska

gängebildning (Haglund, 2009). Senare har innehållet i verksamheten gått vidare till att konstruera sociala relationer, identitetsskapande samt kunskapsinhämtning och komplettera skolan.

Haglund går igenom vilka olika diskurser som har varit tonsättande genom åren. Det vill säga hur det pratats om fritidshem och afterschool-programs. De tre första diskurserna handlar om omsorg, rekreation och stöd till social utveckling (2009). Omsorgsdiskurs som grundar sig i att rädda fattiga barn från att hamna i gängebildningar, vilket inte var gynnsamt för samhället. Detta utvecklades senare till en diskurs om rekreation där fokus låg på att barn skulle ha friare aktiviteter under övervakning av vuxna. Den tredje diskursen, stöd till social utveckling, ville utveckla en akademisk verksamhet som skulle underlätta lärande i skolan.

Fritid som diskurs utgår från två tankesätt. Ett där fritid ses som överbliven tid eller, i det här fallet, tid mellan skola och föräldrar hämtar på fritids. Två, ”mentalt tillstånd som är beroende av hur individen upplever sina möjligheter att agera och delta i verksamhet som han eller hon själv väljer” (Haglund 2009, sid 31). Den ena ingår i omsorgsdiskursen, att barn behöver någonstans att vara efter skolan slutar och föräldrar hämtar. Den andra utgår från vad barnen själva vill göra, det vill säga som rekreation. I denna uppsats kommer diskursen fritid innebära ett mentalt tillstånd där barnen själv får bestämma.

Efter Skolverkets kritik 2006 att svenska fritidshem inte följde upp sin verksamhet vilket kunde vara en risk för elever i behov av stöd och trygghet tillkom Skolverkets *Allmänna råd för fritidshem* där begreppet meningsfull fritid innefattades men gav upphov till tolkningsskillnader (Haglund, 2009).

Fritidshemmet har gått mer åt en kunskapsinhämtande diskurs där lärande, identitetsskapande och sociala färdigheter står i fokus. Diskurser som går i fritid utgår från ett holistiskt barnperspektiv, eller ”mentalt tillstånd” har fått mindre fäste hos de ansvariga för verksamheternas utformning både i USA och Sverige. Haglund menar att både fritidshemmet och afterschool-programs går i en riktning att ingå i skolan och komplettera lärande (2009). Det ska gynna samhället att de barn som inte har möjligheten att få stöd hemma får det i fritidsverksamhet.

Haglund lyfter även att personalen i verksamheten brottas med vilken diskurs som ska råda. De som har perspektiv på fritid har en liten röst för utformandet av verksamheten. Personal med fritidsinriktad utbildning hamnar i skymundan inför den kunskapsinhämtande diskursen som är den som råder i skolan med kunskapskrav som ska uppfyllas.

Haglund skriver att olika utgångspunkter för verksamhetens syfte ger olika diskurser. De olika utgångssätten eller diskurserna ”reproducerar existerande sociala strukturer såväl som att de bidrar till att transformera dessa.” (Haglund 2009, sid 40). Så som vi pratar om verksamheten är också så som vi lägger upp den. Han lyfter vikten av att fortsätta forska och studera vilka diskurser som de ansvariga över verksamheten samt personalen använder sig av då de bidrar till att forma verksamheten (2009).

4. Teori

Detta kapitel kommer ge en djupare förklaring av socialkonstruktivism och diskursanalys. Socialkonstruktivism är ett samhällsvetenskapligt perspektiv som utgår från att människan skapar samhället genom sociala konstruktioner. Med detta perspektiv kan föreställningar av det som anses vara naturligt och sunt förnuft omprövas (Wennerberg, 2010). Diskursanalys som metod bygger på liknade synsätt. Diskurs är ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (Jørgensen & Phillips, 2000). Diskursanalys som metod kan bidra till inblickar i rådande maktstrukturer och ideologier i vardagen (Svensson, 2019).

4.1. Socialkonstruktivism

Socialkonstruktivism utgår från att våra handlingar och tankemönster är konstruerade av det samhälle vi kommer ifrån och lever i. Den kunskap och vetande vi besitter från barndom till vuxen ålder är socialt konstruerat. Anledningen till att vi tolkar saker som vi gör beror på förkunskap och erfarenheter. De är i sin tur konstruerat av det sociala samhälle vi lever i. (Wennerberg, 2010). Den primära användningen av social konstruktivism som perspektiv är att öka medvetandet om att den verklighet vi lever i är en konstruktion av det sociala samhället (Hacking, 2004).

Socialkonstruktivism som kunskapsteori bygger på att all kunskap, förklaringar och förmedlingar människan använder är konstruerat av språk, vilket i sig, är en social konstruktion. Människan både skapar och återskapar språk och föreställningar genom sina handlingar (Wennerberg, 2010). Vid undersökningar av traditionella föreställningar kan socialkonstruktivism användas för att låsa upp eller söka nya perspektiv. Den utmanar det som kan ses som sunt förnuft som en social utformad artefakt (Wennerberg, 2010) Problemet med socialkonstruktivism är att när forskaren tagit sig igenom det som anses vara självklara föreställningar skapas nya föreställningar beroende på forskarens tidigare kunskap och tolkningar.

Det främsta användningsområdet med socialkonstruktivism är perspektivet att det som ses som naturligt och som sunt förnuft är socialt konstruerat och bör undersökas. Detta perspektiv har

bidragit till ifrågasättande av *Vad är kunskap? Vad är vetenskap? och Vad är socialitet?* (Wennerberg, 2010)

4.2. Diskursanalys

Diskursanalysen är ett sätt att undersöka hur olika verklighetsbeskrivningar konstrueras som faktiska och odiskutabla (Svensson, 2019). Enligt Mats Börjesson & Eva Palmblad i *Diskursanalys i praktiken* (2007) är det forskarens uppgift att studera de rådande villkoren och vilka olika bilder det finns av verkligheten och därigenom söka andra alternativ till de versioner som redan tagit plats i samhället. Det är även forskaren som ska studera de olika sätten att förstå, uppfatta och förklara fenomenen. Med diskurs menas sättet vi pratar om fenomenet och även hur vi uppfattar det. Enligt Marianne Winther Jørgensen och Louise Phillips i *Diskursanalys som teori och metod* (2000) är språket en representation av verkligheten som inte bara speglar den utan även bidrar till att skapa den. Så som vi uppfattar fenomenet så pratar vi om det. Så som vi pratar om fenomenet så uppfattar vi det. Jørgensen och Phillips förklarar att begreppet diskurs är svårdefinierat och att det finns olika tolkningar. Ett sätt att beskriva begreppet diskurs är att säga att en diskurs är ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (Jørgensen & Phillips, 2000). Vi blir ständigt exponerade av olika beskrivningar som ett sätt att förstå världen och ett okritiskt tänkande kan få dessa beskrivningar att bli självklara för oss. Genom att använda diskursanalys som metod eller som perspektiv, enligt Svensson, kan det ge en inblick för att förstå makt och ideologi i vardagen (2019).

Det finns flera teorier och ingångslägen när det kommer till Diskursanalys. Språket och hur vi pratar om ett visst ämne bidrar till att upprätthålla maktrelationer i samhället. Människan skapar språket men hur vi väljer att prata om ett innehåll upprätthåller vi en viss struktur. De som sitter på möjlighet att använda språket för att nå ut till andra är en bidragande del till hur andra ska tolka och sen i sin tur upprätthålla bilden som målats upp (Svensson, 2017). Risken med diskursanalys är att resultatet utgår från forskarens perspektiv samt vilka frågor som ställs och kan därmed missa saker som andra kan anse vara relevanta i sammanhanget. (Svensson, 2019).

5. Metod

I detta avsnitt beskrivs metod och former av analys som används för att samla in empirin. Samt hur urvalsprocessen gått till. Material presenteras och motiveras i korthet.

5.1. Diskursanalys som metod

Studien är en kvalitativ text- och mediastudie där metoden diskursanalys används. Genom diskursanalysen lär vi oss förstå hur vi uppfattar ett fenomen eller ett ämne. I denna studie är det begreppet *meningsfull fritid* ur lärare i fritidshems mediaperspektiv som avhandlas. Diskurs innefattar vad som är socialt acceptabelt att uttrycka i samhället. Beroende på område råder olika diskurser. De kan vara motsägande eller samrådiga. En diskursanalys innebär en granskning av texter både formella såsom lagar och policydokument både nyhetsmedia och arkivmaterial. De valda texterna analyseras och relateras till aktuell forskning (Jørgensen & Phillips, 2000).

Genom att göra en diskursanalys av debattartiklar ur lärarnas egna tidningar kan begreppet *meningsfull fritid* förtydligas och därigenom öka en förståelse för fritidshem och lärare i fritidshem. Detta kan bidra till större möjligheter för förändring eller förstärkning av den rådande diskursen och samhällets syn på fritidshemmets och dess lärares roll i skolan.

Enligt Patel och Davidsson (2007) är syftet med kvalitativa undersökningar att få en djupare förståelse för ett ämne eller fenomen som vi inte kan få när vi använder oss av kvantitativa metoder vilka är mer inriktade på direkta resultat utan någon djupare förståelse. Den kvalitativa bearbetningen kan se olika ut beroende på forskaren och forskningen i sig.

5.2. Insamlingsmetod

För att avgränsa sökområde valdes debattartiklar och krönikor från två tidningar utgivna av lärarnas fackliga organisationer, Skolvärlden och Läraren. Sökområdet avgränsades av texter

efter avsändare, vem som skriver, och efter avnämning, vem som läser och tolkar texten (Svensson, 2019). Valet motiveras med att fokus på analysen av hur meningsfull fritid konstrueras ska ligga på skribenternas egna åsikter. Skribenterna i tidningar är kopplade till skolvärlden och fritidshemmet. De har intresse av att nå ut med sina tankar till sina kollegor som i sin tur tar del i innehåll och diskursen.

Tidsperioden valdes utifrån införandet av lärarlegitimation för lärare i fritidshem, juli 2019, till och med maj 2022. Det skulle motsvara utgivna debattartiklar och krönikor under en tidsperiod på tre år. Tidningarna *Läraren* och *Fritidspedagogik* ger ut åtta respektive fem nummer om året. Tidningen *Skolvärlden* ger ut ett nummer i månaden. Tidsperioden valdes även utifrån att då lärare själva har upplevt sin yrkesroll som formlös kan det vara intressant att se hur begreppet meningsfull fritid framställs efter att staten satt tydliga gränser för yrket.

Vid sökandet efter debattartiklar användes sökmotorer som Mediearkivet och Skolportalen samt fysiskt utgivna tidningar. Sökorden som användes var ”meningsfull fritid” som helt begrepp vilket inte gav sökresultat från de utvalda tidningar *Läraren*, *Fritidspedagogik* och *Skolvärlden*. Eftersom fokus ligger på fritidshemmet fick ”meningsfull fritid fritidshem” eller ”fritids meningsfull fritid” läggas till för att beröra det valda området. Det gav fem sökningsresultat på Mediearkivet, där urvalet av tidningar kan preciseras, medan Skolportalen som inkluderade fler tidningar gav ytterligare nio sökningar. Då sökning med begreppet meningsfull fritid inte gav önskat resultat via sökmotorer fick arkivet på Malmö Universitet med tryckta tidningar gås igenom efter debattartiklar som handlade om meningsfull fritid.

Slutligen för att hitta debattartiklar och krönikor som rörde uppsatsens ämne fick sökordet meningsfull fritid ändras till *elevs behov och aktiviteter*. Då valdes debattartiklar och krönikor genom att gå igenom arkivet av *Skolvärlden* och *Läraren* från utvalda tidsperioden på Malmö Universitet. Samtliga artiklar är även sökbara på valfri sökmotor.

5.3. Urval

Urvalet av debattartiklar och krönikor som samlats in för vidare analys har utgått från så kallad *korpus*. En korpus skapas av forskaren och består av de specifika texter som anses mest relevanta att arbeta med för att finna svar (Svensson, 2019). Mallen som användes är Svensson

egna fempunktsmall som består av; *1 bekanta sig med materialet*, *2 organisera det empiriska materialet*, *3 närläsning*, *4 tematisering* och *5 kontextualisering*. Utifrån denna mall kunde en *korpus* skapas som var avgörande i slutliga urvalet.

Då begreppet meningsfull fritid inte framstod som helt begrepp i text i de sökartiklarna lades större fokus på steg *3 närläsning*. Vid närmre läsning och analys av texter gäller det att ställa sig frågan *vad händer här?* (Svensson, 2019).

Urvalsprocessen har utgått från en mediekanal av lärare som uttrycker sina åsikter till andra lärare får det antas att meningsfull fritid inte behövs uttryckas i ord utan ses i sitt sammanhang. I tidigare forskning benämns meningsfull fritid som en tid för rekreation och en tid för elever att få göra aktiviteter de upplever meningsfull. Samt att, enligt läroplanen, ska fritidshemmet erbjuda aktiviteter. Utifrån denna motivation kunde följande urvalskriterier lyftas fram. Debattartiklar eller krönikor som behandlade *elevers behov och aktivitet på fritids* vilket slutade på tretton artiklar (se bilaga).

De debattartiklar och krönikor som inte motsvarade urvalskriterierna handlade till exempel om enbart yrkesrollen, tips för utveckling av yrkesrollen, fackliga områden eller jämförelse med övriga skolvärlden. I denna sista avgörande sällning kvarstod endast de tretton artiklarna från tidningen Fritidspedagogik.

Vidare *närläsning* av artiklarna kunde tydliga likheter samt skillnader synas. Flera teman framstod och samma artikel kunde beröra flera olika teman. De slutgiltiga teman som kunde utläsas var följande; *storlek på barngruppen*, *fritidshemmets roll och betydelse*, *planering*, *verksamhetens kvalitet*, *yrkesrollen kompetens*, *flexibilitet* och *skolifiering*. Teman färgkodades och varje artikel fick en etikett samt att citat som berörde temat noterades. De olika artiklarna fick en etikett med de teman som gick att urskilja i varje artikel (bilaga).

För att ytterligare begränsa de teman som framstod slogs en del ihop. I första utkastet var fritidshemmets roll och fritidshemmets betydelse egna teman. Planering och storlek på barngrupp fick ingå i verksamhetens kvalitet. Artiklar som berörde pandemin fick ingå i Flexibilitet. Vidare förklaring till varför vilka teman slogs ihop förklaras närmare i resultat och analys.

Sammanställning av teman av diskurser från totalt 13 artiklar

Teman	Antal artiklar
Fritidshemmets roll och betydelse	5
Verksamhetens kvalité	8
Yrkesrollens kompetens	9
Flexibilitet	4
Skolifiering	6

5.4. Etiska aspekter

Vid undersökande arbeten ska etiska aspekter tas i beaktande. I det här arbetet har enbart publicerade texter använts. Författarna till litteratur och artiklar har själva medgett att publicera sina verk.

6. Resultat och analys

I följande avsnitt kommer resultat och analys av resultatet presenteras. Urvalet av debattartiklar och krönikor är uppdelat i teman av diskurser och kommer presenteras under sina rubriker. Urvalet av artiklar har hämtats utifrån en frågeställning om hur meningsfull fritid diskuteras av lärare för lärare i media. Som tidigare beskrivets i metod är begreppet meningsfull fritid inte uttalat i alla artiklarna utan urvalet har baserat på debattartiklar och krönikor som behandlar *elevers behov och aktiviteter på fritids* vilket slutade på ett antal om 13 artiklar, samtliga från Fritidspedagogik utgivna av Lärarförbundet. Meningsfull fritid som diskurs har i dessa urval varit en inbakad faktor i form av *elevers behov och aktiviteter* till de teman som framgick. Urvalet av material är hämtad från lärarlegitimations start, juni 2019, till och med maj 2022.

De slutgiltiga teman på diskurser som stod ut på urvalet av artiklar som behandlade *elevers behov och aktiviteter* var *fritidshemmets roll och betydelse, verksamhetens kvalité, yrkesrollens kompetens, flexibilitet och skolifiering*. Krönikorna och debattartiklarna innehåller en eller flera av dessa diskurser.

Sammanställning av teman på diskurser från totalt 13 artiklar

Teman	Antal artiklar
Fritidshemmets roll och betydelse	5
Verksamhetens kvalité	8
Yrkesrollens kompetens	9
Flexibilitet	4
Skolifiering	6

6.1. Fritidshemmets roll och betydelse

Fritidshemmets roll och betydelser är ett samlingsnamn för det tema med de artiklar som fick etiketterna fritidshemmets roll och verksamhetens betydelse vilket gäller artiklar med kodnummer 1, 3, 4, 5 och 13. Här lyfts förutsättningar för *elevers behov och aktiviteter* genom

att diskutera vilken *roll* och *betydelse* fritidshemmet har för elever och samhället. I de här fem artiklarna lyfts *fritidshemmets roll och betydelse* fram som en arena att skapa en meningsfull och intresseskapande fritid för elever. Samtidigt som den ska vara en trygghet både till barn som behöver omsorg medan föräldrar arbetar samt till barn som har ett behov att vara på fritids av andra relationsbaserade anledningar. ”Fritidshemmet har stor potential att erbjuda barn en meningsfull fritid, en unik möjlighet att motverka det alltmer segregerade samhället” (Dahl m.fl. 2020, sid 1).

Fritidshemmet har en omsorgsroll för att skapa glädje och trygghet för eleverna. Under pandemin blev det ännu tydligare enligt skribenterna hur viktigt fritidshemmet är för barns trygghet. ”Detta visar hur stadigt fritids står i omsorgstraditionen, att skapa glädje, trygghet, relationer och en meningsfull fritid” (Djurberg 2020, sid1). Pandemin lyfte fram behovet av den trygghet som fritidshemmets roll ska stå för. Hur verksamheten med dess personal var en avgörande del i barns mående i en tid då det rådde social distansering. ”Nu och framöver är det viktigare än någonsin för våra elever att möta just dig som pedagog i fritidshemmets verksamhet” (Sundh 2020, sid 1).

Omsorgsbehovet och arenan för att skapa relationer diskuteras och problematiserar fritidshemmets roll och betydelse i hur resurser för att erbjuda aktiviteter utanför skolområdet begränsas av barnantal och ekonomi. ”Under lovet har fritidshemmet chansen att glänsa och erbjuda aktiviteter vi annars inte hinner med” (Wallman 2020, sid 1). Enligt Wallman underhåller pedagoger lovplaneringen för elever och föräldrar i hopp om att barnantalet på loven ska sjunka så att verksamheten kan genomföra en del aktiviteter utanför skolgården. Fritidshemmets roll ifrågasätt och diskuteras när det saknas resurser när verksamheten inte kan vara tydlig med sin roll om att erbjuda aktiviteter och skapa nyfikenhet? Om fritidshemmet ska vara mer lik skolan i undervisningssyfte med mål och matriser eller stäva efter få värna om den fria tiden vilket Nyberg (2021) menar är kärnan i fritidspedagogik. Nyberg uppmanar att ”en långtgående trend vi behöver problematisera och reflektera kring är hur fritidshemmets alltmer anammar skolans sätt att formalisera undervisningen” (Nyberg 2021, sid 1)

6.1.1. Analys

I artiklarna framgår det att *fritidshemmets roll och betydelse* ska vara en arena där elever kan utöva olika aktiviteter och deras behov tillmötesgår. Dahl m.fl. (2022) hävdar att det borde ligga i samhällets bästa att alla barn borde ha rätt till fritidshemmet. Men fritidshemmet ges inte tillräckliga resurser för att leva upp till de kraven. Faktorer som personalbrist eller stora barngrupper påverkar verksamheten. Det framgår tydligt i Wallmans (2020) artikel där han menar att loven är fritidshemmets möjlighet erbjuda andra aktiviteter utöver vanliga verksamheten. Men det är endast möjligt om barnantalet är lägre än vanligt därför går pedagogerna inte ut med lovplaneringen i förväg för att säkra att det endast är de barn som absolut måste vara där.

Inom detta tema diskuteras även fritidshemmets roll och dess betydelse. Diskursen om fritid, ett mentalt tillstånd där elever själva väljer, ställs mot en annan rådande diskurs om kunskapsinhämtning där Nyberg (2021) hävdar att fritid är kärnan i fritidspedagog. Pendlingar inom dessa diskurser syns även i tidigare forskning av både Rohlin (2012) Faulkner & Ludvigsson (2012) och Haglund (2009).

Både Dahl (2022) och Sundh (2022) lyfter fritidshemmets betydelse för elevernas trygghet under pandemin. Den tryggheten kan tyda på en omsorgsdiskurs där primära syftet är en trygg plats för eleverna att vistas på. Tryggheten kan även finnas i att det finns ett ställe där eleverna kan känna en meningsfull fritid under pandemin.

Analysen av *fritidshemmets roll och betydelse* pekar på att det finns en önskan hos skribenterna att den diskurs som bör vara rådande är fritiddiskursen. Alla eleverna ska kunna erbjudas aktiviteter som möter deras behov och skapar ett mentalt tillstånd där eleverna upplever en meningsfull fritid. Men faktorer som för stor barngrupp bidrar till att verksamheten går över till ett omsorgsbehov som var det ursprungliga syftet med fritids enligt Johansson (2011).

6.2. Verksamhetens kvalitet

Temat *verksamhetens kvalitet* är samlingsnamn där tidigare temakodningar *storlek på barngrupp* och *planering* fick ingå som faktorer som påverkar verksamhetens kvalitet. Inom detta tema berörs artiklarna 1, 2, 7, 8, 9, 10, 11 och 12.

Kvalitén på verksamheten påverkas av faktorer som barnantal, lokalers utformning och personaltäthet med utbildade pedagoger. ”Det behöver vi för att kunna bedriva en fritidspedagogik med kvalitet.” (Lenvig Ekstrand 2022, sid 1). Barnantalet lyfts fram som faktor som påverkar verksamheten och kvalitén på fritidshemmet för att indirekt kunna skapa en meningsfull fritid.

Skribenterna i artiklarna 9, 10, 12 lyfter fram att planeringstid och tid för reflektion för pedagoger är en avgörande faktor för att kunna bedriva en verksamhet med kvalitet. ”Vi behöver skapa en målbild som går hand i hand med fritidshemmets uppdrag” (Grimm 2022a, sid 1). De beskriver ett behov att vara samstämmiga i utformningen av verksamheten och vikten av att kunna reflektera över verksamhetens innehåll och tillvägagångssätt. ”När vi alla får höra varandra presentera insatser och strukturer vi lyckats med och varför vi lyckats, både i vår verksamhet och kring våra elever i behov av särskilt stöd.” (Sundh 2022, sid 1).

I artikel 12 beskriver Grimm en känsla av otydlighet i uppdraget. Det finns många ”måsten” som står i varandras motsatser och ”Risken är att vi till slut står där och gör ingenting, för att allt är rätt och fel samtidigt.” (Grimm 2022c, sid 1).

6.2.1. Analys

Enligt Lenvig Ekstrand (2022) är anpassade lokaler, en hög personaltäthet med utbildning inom fritidsverksamhet och barnantalet viktiga faktorer som påverkar verksamhetens kvalitet. Grimm (2022a, 2022b) uttrycker frustration över att inte ha tillräcklig tid för planering och reflektion för personal och Sundh (2022) bekräftar vikten av reflektionstid för personal som avgörande faktor för kvalitén. Det uttrycks även ett behov av en tydligare bild av roll och uppdrag.

Kvalité på fritidshemmet ska innefatta att erbjuda en meningsfull fritid efter varje barns behov och intresse och en bra balans mellan informellt och formella lärandet (Jensen, 2011). När lärarna själva uttrycker en frustration över att faktorer som bristande resurser blir det svårare att upprätthålla en kvalitet. Det leder till att den diskurs som är mest rådande är en *omsorgsdiskurs*. Detta lyfte Hjalmarsson (2013) som ett problem.

6.3. Yrkesrollens kompetens

Yrkesrollen kompetens lyfts fram som en rådande diskurs. Den går att hitta i följande debattartiklar och krönikor; 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 och 12. Här nämns det att personalen, pedagogerna eller lärarna är avgörande för, inte bara verksamheten i sig, utan att barns behov blir bemötta på önskvärt sätt. ”Det är här den professionella skickligheten kommer in, det är här det blir viktigt att fritidshemmet styrs och leds av utbildade och skickliga professionella för att både värna om och utveckla fritidshemmets särart.” (Ackesjö & Haglund 2021, sid 1).

Yrkesrollen kompetens innefattar en lyhördhet inför elevernas behov och intressen för att sedan skapa en verksamhet efter den. ”Vi fångar upp någonting i farten, ett intresse, ett behov eller en tidigare erfarenhet eleverna haft som varit lyckat och som efterfrågas.” (Sundh 2022, sid 1). Yrkesrollen strävar åt att se barnens perspektiv i en verksamhet som är styrd av dokument som är satta av högre instanser. ”Men då vet man inte att under ytan arbetar jag för att det relationella arbetet ska bli basen i allt vi gör, där barnens perspektiv är viktigt” (Grimm 2022c, sid 1).

Samtidigt ifrågasätts kompetensen då det uttrycks att förhållningssättet att möta elever skiljer sig från pedagog till pedagog och från olika verksamheter och i olika verksamheter. ”Jag drömmer om ett fritidshem där vi har gemensamt pedagogiskt förhållningssätt i hur vi bemöter elever i olika situationer. Tänk vilket stöd vi kan vara för varandra som pedagoger då” (Grimm 2022a, sid 1). Grimm fortsätter med att det ges inte tillräckligt med resurser eller planeringstid vilket skapar upplevelsen att yrkesrollen lärare i fritidshem inte är lika viktig som lärare i ämneskunskaper. ”Det är ungefär som att en ämneslärare släpper in sin klass och säger att den bara ska göra en lektionsplanering innan de kan starta.” (Grimm 2022b, sid 1).

6.3.1 Analys

Yrkesrollens kompetens talas om som en betydande faktor för att kunna skapa en meningsfull fritid för eleverna. Kompetensen talar om en skicklighet att kunna se barns behov och utifrån

det skapa en passande verksamhet. Detta stämmer med Hjalmarsson (2010, 2013) beskrivning av yrkesrollen. Dock uttrycks samma frustration om att det är lärare i fritidshem som får täcka upp vid brist av vikarier och därmed blir egna verksamheten lidande. Enligt Grimm (2022b) verkar det saknas en övergripande bild av yrkesrollens kompetens. Det kan bero på att tidigare forskning om yrkesrollen ligger närmare mot förskolelärares pedagogik än ämnesläraren i skolan (Hjalmarsson, 2010). Vilket kan vara förvirrande för en yrkesroll som har rötter i en pedagogik som rör omsorg och fritid att den numera ska ha ett kunskapsinriktat förhållningssätt i sin pedagogik och upplägg för verksamheten.

6.4. Flexibilitet

Flexibilitet är ett återkommande uttryck bland artiklar och tidigare forskning om fritidshem och lärare i fritidshem. Flexibilitet nämns ofta i samband med yrkesrollens kompetens men även under de andra teman på diskurser. I denna uppsats syns flexibilitet i artiklar 2, 3, 4 och 7. Flexibiliteten behövs för att möta elevernas behov även om det strider mot rutinerna. ”Mitt i rutinen kan man vara flexibel väldigt ofta!” (Anevik 2020, sid 1). Citatet syftar till att skribenten fick göra ett val genom att följa rutinen som är uppsatt för att få verksamheten att fungera eller se till barnens perspektiv och följa deras intresse. Även om personalen på fritidshemmen får tillräckligt med planeringstid och tid för reflektion och utveckling, så är det viktigt för verksamheten att kunna ta vara på det som sker i stunden.

” I en väl genomtänkt fritidspedagogisk undervisning, både planerad och den som sker i stunden, kan barn ges stora möjligheter att utveckla förmågor som kreativitet, nyfikenhet, ansvarstagande, samarbete och ledarskap.” (Ackersjö & Haglund 2021, sid 1).

Barnets perspektiv under corona-pandemin var svårt att ta hänsyn till med alla restriktioner som var uppsatta. Där fick pedagogerna ta beslut ifall de skulle följa rådande restriktioner eller välja att se till barnens behov. ”Just nu kan det vara särskilt viktigt att få krypa upp i knäet och få tröst, det blir en svår balansgång när man samtidigt ska hålla distans.” (Djurberg 2020, sid 1).

Som tidigare nämnt är flexibilitet djupt förknippat med yrkesrollen som fritidspedagog eller lärare i fritidshem. Det är ett återkommande fenomen att personal på fritids får klara verksamheten utan vikarier och planera om för att täcka upp för varandra. ”De gånger du kom till jobbet och fick göra ditt och kanske ytterligare två kollegors jobb.” (Sundh 2021, sid 1)

6.4.1. Analys

Flexibilitet nämns som en faktor för att kunna skapa en meningsfull fritid. Det krävs för både verksamhetens och barnens perspektiv att personalen är lyhörd och kan anpassa verksamheten. En stor del av yrkesrollen är att du måste alternera mellan vardagliga rutiner och komplexa frågor, så som barns vardag samt analysera och formulera ambitioner till en passande verksamhet. I flexibiliteten ligger även att kunna läsa av hur barn mår och skapa en trygghet för dem (Hjalmarsson, 2010). Utformningen av verksamheten ska syfta till att ge en meningsfull fritid där barns lek och kreativitet har ett stort utrymme. Det innebär att lärarna i verksamheten ska ta hänsyn till många olika uppfattningar om vad en meningsfull fritid betyder. Flexibilitet som diskurs går då i samma linje som diskursen *fritid*.

6.5. Skolifiering

Skolifiering är ett nytt begrepp som dyker upp i artiklarna 5, 6, 7, 8, 9 och 12. Diskussionen om skolifiering handlar om huruvida det är en positiv eller negativ utveckling för fritidshemmet och för en meningsfull fritid. En del menar att det som kallas skolifieringen inte ska översättas med skolans verksamhet. Istället kan det vara positivt att dokumentera, använda målstyrning eller andra akademiska verktyg för att därmed synliggörs fritidshemmet och dess verksamhet.

” Inte någon gång har det framkommit att den fritidspedagogiska kärnan skulle ha raderats ut på grund av att undervisningen har styrts mot mål (i matriser eller utan) och utvärderats efter genomförande.” (Ackersjö & Haglund 2021, sid 1).

Innehållet i verksamheten förändras inte utan snarare tydliggörs. ”Om jag sedan använder en matris, fripp eller någon annan metod för att sätta ord på, och utvärdera, mitt arbete så behöver inte det vara skolifiering.” (Lenving Ekstrand 2022, sid 1).

För yrkesrollen skull hade en skolifiering av fritidshemmet gett större möjlighet att synliggöra vad utbildade lärare i fritidshem ska arbeta mot och förhålla sig till. ”Ett tydligt mål ger rum för alla dessa väl behövda pedagogiska samtal om uppdraget, förhållningssätt och meningsfulla eftermiddagar.” (Grimm 2022a, sid 1).

Andra hävdar att ett akademiskt tänk i fritidshemmet går emot fritidshemmets pedagogik och barnens perspektiv. Här ses skolifiering som något negativt. ”Dels på grund av att själva fundamentet i fritidshemmets pedagogik utgår från situation och intresse.” (Nyberg 2021, sid 1). Skolifiering kan också ses som ett politiskt verktyg när det finns tillgängligt material att mäta framgång med. ”Men jag ser att det är omåttligt populärt att hänvisa till det kvantitativt mätbara och det går hem på facklig och politisk nivå.” (Nordin 2021, sid 1).

I artiklarna lyfts själva skolifieringen som ett laddat ämne, med ibland starka värderingar. ”Om jag nu berättar för världen att vi har en aktivitetstavla blir jag då klassad som en skoliferad fritidshemslärare?” (Grimm 2022c, sid 1).

6.5.1. Analys

Inom *skolifiering* som begrepp finns två olika diskurser. Den ena strävar åt att använda akademiska verktyg för att synliggöra verksamheten och underlätta för lärare i fritidshem att hitta tydliga ramar att förhålla sig till vad det gäller förhållningssätt och upplägg av verksamheten. Genom en tydlighet och struktur kan verksamheten lättare planeras utifrån att erbjuda en meningsfull fritid för eleverna. Detta synsätt ingår i Haglunds (2009) beskrivning av en kunskapsinhämtande diskurs.

Den andra diskursen ser risker i att barnets perspektiv och fritidspedagogikens kärna försvinner i det akademiskt styrda arbetet med matriser och mål. Man är orolig för att det blir ett hinder för barns spontanitet (Nyberg 2021).

Enligt Jensen (2011) ska tiden vara en informell vistelsetid för eleverna och de ska inte bara erbjudas utan kunna välja aktiviteter efter eget intresse. Det är fritid och social utveckling som ska stå i fokus (Johansson, 2011). Dessa aspekter av uppdraget går i samma diskurs som *fritid och stöd till social utveckling*.

6.6. Sammanfattande analys

Nedan kommer en sammanfattande analys av de diskurser som presenteras i resultatet och hur de påverkar lärarens egen uppfattning. Samt en sammanställning av de faktorer som lärarna anser påverkar meningsfull fritid.

6.6.1. Diskurser

I resultatet presenterades fem olika teman av diskurser som lärare i fritidshem använder: *fritidshemmets roll och betydelse, verksamhetens kvalitet, yrkesrollens kompetens, flexibilitet och skolifiering*. Genom diskursanalys kan vi se vilka verklighetsuppfattningar som råder, i det här fall om meningsfull fritid, och upptäcka eventuella maktstrukturer och därefter ta ställning (Svensson, 2019). Det stämmer även överens med *socialkonstruktivistisk* kunskapsteori, som bygger på att människan skapar sin verklighet genom tidigare erfarenheter och språket, vilket är en social konstruktion (Wennerberg, 2010). Utifrån den teorin innebär det att de diskurser som lyftes fram, är ett sätt att etablera hur lärare i fritidshem ska uppfatta sin verklighet. Oavsett om det är en medveten handling eller en produkt av en tidigare diskurs, blir det ett medel att fortsätta ett synsätt eller en uppfattning.

De teman som lyftes fram är *fritidshemmets roll och betydelser, verksamhetens kvalitet, yrkesrollens kompetens, flexibilitet och skolifiering*. Som tidigare nämnts påpekar Haglund (2009) att inom fritidsverksamhet både i Sverige och USA råder diskurser som går åt *kunskapsinhämtning, fritid, omsorg, stöd i social utveckling*. Dessa diskurser passar in i de som presenterats i resultatet. Diskurs är hur vi talar om ett fenomen eller en uppfattning och de diskurser som det pratas mest om är också de som sätter strukturen.

I artiklarna går det att se att *omsorgsdiskursen* är den mest rådande. Diskurserna *fritid* och *kunskapsinhämtning* får en chans att hävda sig när det finns resurser och möjlighet till det. När

barnantalet i verksamheten är för stort eller möjligheten till planering för liten är det omsorgen lärarna faller tillbaka på. Det vill säga att barnen behöver en plats att vara efter skolans slut tills föräldrar hämtar. Den här diskursen är fritidshemmets ursprungliga diskurs och den kommer från en politisk agenda att det var för samhällets bästa att barn hade en omsorg över hela dagen (Haglund, 2009).

Meningsfull fritid ligger närmast till diskursen *fritid* som innebär ett mentalt tillstånd där eleverna själva upplever fritiden som meningsfull. Dock är fritid ett mångdimensionellt begrepp. En definition är tid som blir över efter vardagliga sysslor och som kan fyllas av sociala plikter. En annan är tid när vi inte har förväntningar på oss där individen själv kan välja vad den vill göra (Jensen, 2011) vilket krockar med uppfattningen att fritid är ett mentalt tillstånd.

Enligt socialkonstruktivismen är dessa fenomen och diskurser något vi skapar själva efter det samhälle vi lever i. Genom att använda ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kan vi öka medvetandet om dessa fenomen (Wennerberg, 2010), vilket även är syftet med diskursanalyser. Genom dessa teoretiska begrepp kan en slutsats dras att lärare i fritidshem diskuterar sin yrkesroll för att den fortfarande inte har en tydlig form. Den har gått från en omsorgsroll till en roll att stötta elever i kunskapsinhämtning och social utveckling. Diskurserna om *yrkesrollens kompetens, fritidshemmets roll och betydelse* och *verksamhetens kvalité* är att elever ska få hjälp till social utveckling och kunskapsinhämtning men läraren ska samtidigt ha rollen som en omsorgsfull trygg vuxen. Genom att fritidshemmet inte ges tillräckliga resurser tar *omsorgsdiskursen* över. Lärarna reproducerar dessa uppfattningar när de skriver sina debattartiklar och krönikor. Det är en rådande diskurs att den primära rollen, syftet eller betydelsen ska vara en omsorg för barnen. De andra är sekundära diskurser.

När det kommer till de sekundära diskurserna skiljer de sig angående hur meningsfull fritid ska se ut i verksamheten och debatten har skapat två uppfattningar där en vill lyfta *fritid som ett mentalt tillstånd*, där eleverna inte har några förväntningar på sig utan själva får välja. Den andra vill att *kunskapsinhämtning* ska kombineras med en meningsfull fritid. Att det ens finns två olika uppfattningar om hur meningsfull fritid i fritidshemmet ska vara tyder på att fritidshemmets roll och betydelse fortfarande inte har en fast form. Den håller fortfarande på att formas beroende på vilka diskurser som de med makt att förändra använder sig av.

En av anledningarna till att både verksamheten och yrkesrollen inte har en fast form kan bero på att tidigare forskning och lärarna själva uttrycker att det är en viktig del att kunna vara flexibel. *Flexibiliteten* som diskurs hyllas som ett medel att kunna vara lyhörd och möta barns

behov samt att den används för att hålla en verksamhet flytande när det saknas resurser. Flexibiliteten som ska användas till att skapa en meningsfull fritid för våra elever blir även ett redskap att ändra i verksamheten så att den blir utformad som en omsorgsverksamhet.

6.6.2. Avgörande faktorer för en meningsfull fritid

I resultatet går det att läsa att barnstorleken på gruppen är en faktor för hur verksamheten ska utformas och dess kvalitet. Antal inskrivna elever i fritidshemmet påverkar utformning av verksamheten i form av utbudet av aktiviteter och kvalitet.

Personalen i verksamheten är en annan faktor. Både personaltätheten samt om det är utbildad personal med rätt kompetens är viktig. Med rätt kompetens menas att vara lyhörd för barns behov och stötta dem i deras sociala utveckling och kunskapsutveckling. Flexibilitet ingår också i kompetensen för att skapa en meningsfull fritid för elever på fritidshemmet.

För att personalen ska kunna skapa en verksamhet med kvalitet och kunna använda sig av sin fulla kompetens är tid för planering, reflektion och utveckling en förutsättning. Det lyfts samtidigt ett behov att ha en tydlig bild av vilken diskurs som ska vara rådande för både yrkesrollen samt fritidshemmets roll.

7. Slutsats och Diskussion

7.1. Slutsats

Uppsatsen syfte var att belysa hur lärare i fritidshem pratar i medier till andra lärare om sitt uppdrag att skapa en meningsfull fritid. På så sätt skapas ett medvetande kring vilken uppfattning som råder och hur verksamheten utformas. De diskurser som uttrycks i samband med meningsfull fritid är *fritidshemmets roll och betydelse, verksamhetens kvalitet, yrkesrollen kompetens, flexibilitet och skolifiering*. Dessa diskurser går in som delar av större diskurser, som tidigare forskning visat. Dessa är *kunskapsinhämtning, fritid, omsorg och stöd i social utveckling* där *omsorgsdiskursen* är den mest ursprungliga och primära diskursen. Diskurs om *fritid* och *kunskapsinhämtning* är sekundära och får utrymme när resurser tillåter.

Den diskurs som ligger närmast en meningsfull fritid är *fritidsdiskursen* som innebär att fritids är *ett mentalt tillstånd där elever inte har några förväntningar på sig utan själva får välja*. Den diskursen står i kontrast till den kunskapsinhämtande som ser fritids som en arena för lärande och kunskapsinhämtning, både socialt och individuellt, och som ett komplement till skolan. En meningsfull fritid får skapas inom de ramarna.

Konflikterna mellan de olika diskurserna bidrar till att lärare i fritidshem inte upplever en tydlig form varken i sin egen yrkesroll eller vilken roll verksamheten ska ha. En anledning kan vara att *flexibilitet*, som hyllas som en faktor för att kunna vara lyhörd för barns behov, också är den som utnyttjas i att hålla verksamheten flytande.

En av slutsatserna som kan dras är att lärare i fritidshem diskuterar sin yrkesroll för att den fortfarande inte har en tydlig form. Den utgick ursprungligen från en omsorgsroll men har genom politiska inslag strävat åt en fritidsbejakande roll eller kunskapsinhämtning på ett informellt sätt. Men när resurserna sinar går den tillbaka till den primära rollen som omsorgsroll.

För att besvara mina ursprungliga frågeställningar:

1. *Vilka är de gemensamma faktorerna som lärare i fritidshem lyfter som påverkar arbetet med att skapa en meningsfull fritid?*

De faktorer som lyfts fram är barnantalet, personaltäthet med rätt kompetens, flexibilitet, tid för planering och reflektion samt att det finns resurser som möjliggör dessa faktorer.

2. *Vilken diskurs kommer till uttryck i artiklarna som lyfter faktorer som är nära sammankopplade till en meningsfull fritid?*

Sammanfattningen av alla faktorer som lyfts fram ur diskurserna är att det finns svårigheter i att genomföra en verksamhet som erbjuder en meningsfull fritid. Ingen särskild diskurs framträder mer än andra, möjligen med viss övervikt mot Haglunds (2009) diskurs *fritid*, som han menar är ett mentalt tillstånd, en individuell upplevelse hos varje elev.

3. *Lyfter lärare vilka resurser som är nödvändiga för uppdraget att skapa en meningsfull fritid?*

Det är återkommande att lärarna lyfter att det måste finnas tillräckligt med resurser för att kunna fokusera på sitt uppdrag. När faktorerna beskrivs nämns det ofta att det behövs fler resurser. De resurser som tydligt framgick är anpassade lokaler, barnantalet och kompetent personal. De resurser jag själv tolkade var den ekonomiska aspekten. Resurser att hålla ett fritidshem med en lagom stor barngrupp och kunna erbjuda ett smörgåsbord av olika aktiviteter.

7.2. Diskussion

Det intressanta med att göra en diskursanalys och utgå från teoretiska begrepp är just att synliggöra fenomen och rådande diskurser. Lärare i fritidshem har många komplexa uppdrag i sitt huvuduppdrag eftersom det innefattar barn. De ska se till varje barns behov, vilka aktiviteter som passar varje individ men också gruppen. Samtidigt ska de förmedla samhällets normer och värdegrund. Det är många aspekter att förhålla sig till och stort utrymme för olika tolkningar. Det kan ses på *skolifieringsdiskursen* där ett synsätt är att fritiden hämmas av akademiska verktyg och strukturer och risken finns att barns behov av fritid begränsas. Enligt det andra synsättet stödjer tydliga ramar möjligheterna att synliggöra barnens behov, det informella lärandet och hur en meningsfull fritid kan skapas. Det anses då medföra en mer kvalitativ verksamhet samt skapa enighet i hur yrkesrollen ska utformas. Eftersom de som fördelar de ekonomiska resurserna i samhället inte ger fritidshemmen de resurser de behöver för att skapa en kvalitativ verksamhet, slutar det ofta med att verksamheten tvingas tillbaka i en omsorgsroll.

Frågan är därför om de som sitter på makten att besluta om resurser är fast i en omsorgsdiskurs när det gäller fritidshemmets syfte?

Det kan ses som förvånande att ett yrke som har som roll att värna om elevers *meningsfulla fritid* skriver så pass få krönikor och debattartiklar om just det ämnet. En tolkning är att det är en yrkesroll som skriver för yrkesrollen och på det sättet inte anser sig behöva uttala eller förtydliga begreppet. Meningsfull fritid är inte en diskurs som råder då den är beroende av individens tolkning och det finns 480 251 elever inskrivna med lika många tolkningar. Begreppet blir för stort och de som utformar verksamheten fokuserar på *elevers behov och aktiviteter*. Bland de debattartiklar och krönikor jag läst fanns mycket om yrkesrollen i relation till lärarlegitimationen och de klyftor som den kan ha skapat, samt löner och corona-pandemin.

En svaghet i min undersökning är att den bygger på endast tretton artiklar, varav några artiklar har samma författare. Det i sig ger en än snävare ingång. En risk med att använda socialkonstruktivistisk teori som analysverktyg är att mina egna erfarenheter och förförståelse för ämnet kan ha påverkat mina tolkningar och slutsatser. Styrkan med att arbetet är att jag har undersökt de rådande diskurserna och sett att lärare i fritidshem strävar efter att förverkliga diskurser om fritid och kunskapsinhämtning men bristande resurser gör att verksamheten ofta går tillbaka till en omsorgsdiskurs.

När jag valde att undersöka hur lärare talar om meningsfull fritid för andra lärare såg jag däremot framför mig en god diskussion med ett bra utgångsläge att starta från lärarlegitimationens början. En pandemi med restriktioner kom mellan vilket även kan ha lett till att diskussioner om meningsfull fritid uteblivit då ett annat behov framstod. Återigen trädde *omsorgsdiskursen* fram. Det hade varit intressant att forska vidare på vilka diskurser som var mest framträdande under coronapandemin då mångas behov och aktiviteter fick stå tillbaka. En annan aspekt som framstår som viktig att forska vidare på är fritidsverksamhetens finansiering. Jag har inte fördjupat mig i ekonomiska aspekter i uppsatsen, men det är finansieringen som sätter ramarna för vår verksamhet, oavsett vad styrdokument säger.

Referenser

Barleo Wennerberg, Sören. (2010). *Socialkonstruktivism – positioner, problem och perspektiv*. Malmö: Liber AB.

Börjesson, Mats & Palmblad, Eva(red.). (2007). *Diskursanalys i praktiken*. Malmö: Liber AB

Falkner, Carin & Ludvigsson, Ann (2012) *God Kvalitet i fritidshem, grund för elevers lärande, utveckling och hälsa*. Malmö: Malmö Stad

Hacking, Ian. (2004) *Social konstruktion av vad?*. Stockholm: Thales

Hylland Eriksen, Thomas. (2001). *Ögonblickets tyranni*. Falun: Bokförlaget Nya Doxa

Hwang, Philip & Nilsson, Björn. (2003). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Natur och Kultur

Jensen, Mikael. (2011). *Den fria tidens lärande*. Lund: Studentlitteratur AB.

Johansson, Inge. (2011). *Fritidshemspedagogik – idé, ideal, realitet*. Stockholm: Liber AB

May, Tim. (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Patel, Runa & Davidson, Bo. (2003). *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.

Qvarsell, Birgitta. (2003). Behöver barn mellanrum och mellantider? I: Banér, Anne (red.) *Barns fritid*. Stockholm: Centrum för barnkulturforskning vid Stockholm universitet.

Rohlin, Malin. (2012). *Fritidshemmets historiska dilemman. En nutidshistoria om konstruktionen av fritidshemmet i samordning med skolan*. Stockholm: Stockholms universitetsförlag

Skolforskningsinstitutet. *Meningsfull fritid, utveckling och lärande i fritidshem*. Systematisk forskningssammanställning 2021:03. Solna: Skolforskningsinstitutet.

Skolverket. (2022a). *Elever och personal i fritidshem läsåret 2021/22 (publ.)* Stockholm: Skolverket

Skolverket. (2022b). *Läroplan för grundskola samt förskoleklassen och fritidshemmet.* Stockholm: Skolverket

Svensson, Peter. (2019). *Diskursanalys.* Lund: Studentlitteratur

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise. (2000). *Diskursanalys som teori och metod.* Lund: Studentlitteratur.

Artiklar

Ackesjö, Helen & Haglund, Björn (2021). Vi bör synliggöra fritidshemmets betydelse
Fritidspedagogik 2021-10-02. Lärarförbundet

Anevik, Åsa (2020). Låt inte rutinerna bli ett hinder. *Fritidspedagogik* 2020/4. Lärarförbundet

Dahl, Marianna, Yttergren, Susanne & Andishmand, Catarina (2022). Alla barn bör få rätt till
en plats på fritidshemmet. *Fritidspedagogik* 2022-05-04. Lärarförbundet

Djurberg, Sara (2020). Fritids skapar trygghet i krisen. *Fritidspedagogik* 2020-04-24.
Lärarförbundet

Grimm, Sofia (2022a). Vi behöver ha ett gemensamt mål i arbetslaget. *Fritidspedagogik*
2022-02-03. Lärarförbundet

Grimm, Sofia (2022b). Fritidshemmet bör ingå i rektorsutbildning. *Fritidspedagogik* 2022-02-
24. Lärarförbundet

Grimm, Sofia (2022c). Jag dras ner av alla diken. *Fritidspedagogik* 2022-03-18.
Lärarförbundet

Hjalmarsson, Maria (2010). Fritidspedagogers skattningar av sitt yrkeskunnande – Reslutat från en nationell enkätundersökning. *Kapet, Karlstadts universitets Pedagogiska Tidskrift*, årgång 6, nr1.

Hjalmarson, Maria. (2013). Governance and Voluntariness for Children in Swedish Leisure-Time Centres: Leisure-Time Teachers Interpreting Their Tasks and Everyday Practice. *International Journal for Research on Extended Education*.

<https://elibrary.utb.de/doi/abs/10.3224/ijree.v1i1.08#> (hämtad: 2022-12-19)

Haglund, Björn. (2009). *Fritid som diskurs och innehåll. En problematisering av verksamheten vid afterschool-programs och fritidshem*. Institutionen för Pedagogik och Didaktik, Göteborgs universitet.

Lenving Ekstrand, Helen (2022) Att kalla bakning för fritidsmatte är inte skolifiering. *Fritidspedagogik* 2021-10-02. Lärarförbundet

Nordin, Hadar (2021). Fritidshemmet ska inte vara efterskola. *Fritidspedagogik* 2021-09-26. Lärarförbundet

Nyberg, Andreas (2021). Skolifieringen av fritidshemmet är oroväckande. *Fritidspedagogik* 2021-08-29. Lärarförbundet

Pálsdóttir, K. (2018). Extending Public Education: The Role of Leisure-Time Centers in a Nordic Context. *Delta Kappa Gamma Bulletin*, 84(4), 22-26,62.
<https://www.proquest.com/docview/2068461719/fulltextPDF/F7609DC7500F427CPQ/1?accountid=12249> (hämtad: 2022-12-19)

Skolverket, (2020). Krav för att få legitimation med behörighet i fritidshem. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/lararlegitimation-och-forskollarlegitimation/regler-och-krav-for-lararlegitimation/krav-for-att-fa-legitimation-med-behorighet-i-fritidshemmet>. (hämtad: 2022-12-14)

Sundh, Gustav (2021). Tack för att just du orkade. *Fritidspedagogik* 2021-11-02.

Läraryrket

Sundh, Gustav (2022). Viktigt att sätta ord på det vi gör. *Fritidspedagogik* 2022-02-17.

Läraryrket

Wallman, Jonas (2020). Lovet är ett moment 22. *Fritidspedagogik* 2020/3. Läraryrket

Bilaga

Kod nr	Tidning	Namn artikel	Skribent	Tema
1	Fritidspedagogik nr 03 2020	Lovet är ett moment 22 https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika2/lovet-ar-ett-moment-22 (hämtad: 2022-05-20)	Jonas Wallman	Fritidshemmets roll, storlek på barngrupper, planering,
2	Fritidspedagogik nr 04 2020	Låt inte rutinerna bli ett hinder https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika2/lat-inte-rutinerna-bli-ett-hinder (hämtad: 2022-05-20)	Åsa Anevik	Storlek på barngrupper, verksamhetens kvalite, flexibilitet
3	Fritidspedagogik 2020-04-24	Fritids skapar trygghet i krisen https://www.lararen.se/fritidspedagogik/annat/fritids-skapar-trygghet-i-krisen (hämtad: 2022-05-20)	Sara Djurberg	Fritidshemmets roll Yrkesrollens kompetens, flexibilitet Corona
4	Fritidspedagogik Nr 2021-11-02	Tack för att just du orkade https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika/sundh-tack-for-att-du-holl-ut (hämtad: 2022-05-20)	Gustav Sundh	Fritidshemmets roll, personalens kompetens, flexibilitet
5	Fritidspedagogik 2021-08-29	Skolifieringen av fritidshemmet är oroväckande https://www.lararen.se/fritidspedagogik/debatt/skolifieringen-av-fritidshemmet-ar-orovackande (hämtad: 2022-05-20)	Andreas Nyberg	Skolifiering, fritidshemmets roll, yrkesrollen
6	Fritidspedagogik 2021-09-26	Fritidshemmet ska inte vara efterskola https://www.lararen.se/fritidspedagogik/debatt/debatt-att-fritidshemmet-ska-inte-vara-efterskola (hämtad: 2022-05-20)	Hadar Nordin	Skolifiering, yrkesrollens profession
7	Fritidspedagogik 2021-10-02	Vi bör synliggöra fritidshemmets betydelse https://www.lararen.se/fritidspedagogik/debatt/vi-bor-synliggora-fritidshemmets-betydelse (hämtad: 2022-05-20)	Helen Ackesjö Björn Haglund	Skolifiering, verksamhetens kvalite, (yrkesrollens) kompetens Yrkesrollens flexibilitet
8	Fritidspedagogik 2022-01-18	Att kalla bakning för fritidsmatte är inte skolifiering https://www.lararen.se/fritidspedagogik/asikt--debatt/att-kalla-bakning-for-fritidsmatte-ar-inte-skolifiering (hämtad: 2022-05-20)	Helen Lenving Ekstrand	Skolifiering, verksamhetens kvalite,
9	Fritidspedagogik 2022-02-03	Vi behöver ha ett gemensamt mål i arbetslaget https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika/vi-behoover-ha-ett-gemensamt-mal-i-arbetslaget (hämtad: 2022-05-20)	Sofia Grimm (a)	Verksamhetens kvalite, Yrkesrollens kompetens, skolifieringen
10	Fritidspedagogik 2022-02-17	Viktigt att sätta ord på det vi gör https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika2/sundh-viktigt-att-satta-ord-pa-det-vi-gor (hämtad: 2022-05-20)	Gustav Sundh	Verksamhetens kvalite, (Yrkesrollens) kompetens

11	Fritidspedagogik 2022-02-24	Fritidshemmet bör ingå i rektorsutbildning https://www.lararen.se/fritidspedagogik/debatt/debatt-fritidshemmet-bor-inga-i-rektorsutbildningen (hämtad: 2022-05-20)	Sofia Grimm (b)	Planering, verksamhetens kvalitet (yrkesrollens) kompetens
12	Fritidspedagogik 2022-03-18	Jag dras ner av alla diken https://www.lararen.se/fritidspedagogik/kronika/grimm-jag-dras-ner-av-alla-diken (hämtad: 2022-05-20)	Sofia Grimm (c)	verksamhetens kvalite, (Yrkesrollens) kompetens, skolifiering
13	Fritidspedagogik 2022-05-04	Alla barn bör få rätt till en plats på fritidshemmet https://www.lararen.se/fritidspedagogik/debatt/alla-barn-bor-fa-ratt-till-en-plats-pa-fritidshemmet (hämtad: 2022-05-20)	Marianna Dahl, Susanne Yttergren, Catarina Andishmand	Verksamhetens (betydelse)

Sammanställning av Tema från totalt 13 artiklar.

Första utkast

Tema	Antal artiklar
Storlek på barngrupper	2
Fritidshemmets roll och betydelse	5
planering	2
Verksamhetens kvalitet	7
Corona	1
Yrkesrollens kompetens	9
Flexibilitet	4
Skolifiering	6

Sammanställning av Tema från totalt 13 artiklar.

Andra utkast

Teman	Antal artiklar
Fritidshemmets roll och betydelse	5
Verksamhetens kvalitet - Storlek på barngrupper - planering	8
Yrkesrollens kompetens	9
Flexibilitet - Corona	4
Skolifiering	6

Sammanställning av teman på diskurser från totalt 13 artiklar

Teman	Antal artiklar
Fritidshemmets roll och betydelse	5
Verksamhetens kvalitet	8
Yrkesrollens kompetens	9
Flexibilitet	4
Skolifiering	6